

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§19-21

Ὅστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὅψεως, ὧ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἵτιοι γέγονασιν, ἕτεροι δὲ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ κάγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι. Ἦδη δὲ τινων ἡσθόμην, ὧ βουλή, καὶ διὰ ταῦτα ἀχθομένων μοι, ὅτι νεώτερος ὢν ἐπεχείρησα λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. Ἐγὼ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἡναγκάσθην ὑπὲρ τῶν ἐμαυτοῦ πραγμάτων δημηγορῆσαι, ἔπειτα μέντοι καὶ ἐμαυτῷ δοκῶ φιλοτιμότερον διατεθῆναι τοῦ δέοντος, ἅμα μὲν τῶν προγόνων ἐνθυμούμενος, ὅτι οὐδὲν πέπαυνται τὰ τῆς πόλεως πράττοντες, ἅμα δὲ ὑμᾶς ὁρῶν (τὰ γὰρ ἀληθῆ χρὴ λέγειν) τοὺς τοιούτους μόνους <τινὸς> ἀξίους νομίζοντας εἶναι, ὥστε ὁρῶν ὑμᾶς ταύτην τὴν γνώμην ἔχοντας τίς οὐκ ἂν ἐπαρθείη πράττειν καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως; Ἔτι δὲ τί ἂν τοῖς τοιούτοις ἄχθοισθε; Οὐ γὰρ ἕτεροι περὶ αὐτῶν κριταὶ εἰσιν, ἀλλ' ὑμεῖς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Πῶς αιτιολογεῖ ο Μαντίθεος την υπέρμετρη πολιτική φιλοδοξία του, η οποία θα μπορούσε να προκαλέσει τη δυσaráσκεια των βουλευτῶν;

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀριστοτέλης, Ῥητορικὴ 1417a 16-26

Στο κείμενο που ακολουθεῖ ο Ἀριστοτέλης πραγματεύεται τὸ ζήτημα τῆς ἠθοποιίας, τῆς ικανότητος τοῦ λόγου νὰ δείχνει συγκεκριμένη, αὐτὴ δηλαδὴ που επιδιώκει ὁ ρήτορας, μορφὴ συμπεριφορᾶς. Για νὰ το πετύχει αὐτὸ ὁ ρήτορας εἶναι ἀπαραίτητο νὰ προσέξει δύο ζητήματα, τὰ κίνητρα καὶ τὰ γνωρίσματα.

Ἡ διήγηση πρέπει νὰ αποδίδει χαρακτήρες. Αὐτὸ θὰ γίνῃ, ἀν ξέρουμε τί εἶναι αὐτὸ που κάνει τὸν χαρακτήρα. Ἐνα εἶναι τὸ νὰ δηλώνει τὴν ἐπιλογὴ καὶ προτίμηση τοῦ ἀτόμου: ἡ ποιότητα τοῦ χαρακτήρα προσδιορίζεται ἀπὸ τὴν ποιότητα τῆς ἐπιλογῆς καὶ προτίμησης, ἐνῶ ἡ ποιότητα τῆς ἐπιλογῆς καὶ προτίμησης προσδιορίζεται ἀπὸ τὸν τελικὸ στόχο· (...) Ἐνας ἄλλος τρόπος γιὰ νὰ δοθεῖ τέτοιο χρῶμα εἶναι οἱ περιγραφές τῶν τρόπων με τοὺς οἱοὺς ἐκδηλώνονται τὰ ἰδιαίτερα γνωρίσματα τοῦ κάθε ἐπιμέρους χαρακτήρα, π.χ. «ἐνῶ μιλοῦσε, βάδιζε», κάτι που δείχνει βέβαια χαρακτήρα ἀλαζονικὸ καὶ χυδαῖο. Επίσης: τὰ λόγια τοῦ ρήτορα νὰ μὴ δίνουν τὴν ἐντύπωση ὅτι ξεκινοῦν ἀπὸ τὴν ψυχρὴ λογικὴ, ὅπως συμβαίνει στοὺς σημερινοὺς ρήτορες, ἀλλὰ ἀπὸ τὶς προσωπικὲς ἐπιλογές καὶ προτιμήσεις τοῦ ρήτορα: «Ἐγὼ

αυτό ήθελα· γιατί αυτή ήταν η προσωπική μου επιλογή· μπορεί, βέβαια, να μην κέρδισα τίποτε, και έτσι όμως ήταν καλύτερα»: το ένα δείχνει φρόνηση, το άλλο αρετή·

Μτφρ. Δ. Λυπουρλής

B4. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου, να γράψετε ένα **ομόρριζο επίθετο** της Νέας Ελληνικής, απλό ή σύνθετο: **σκοπεῖν, ἡσθόμην, δοκῶ, νομίζοντας, λέγειν.**

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλάτων, Μενέξενος 238 c1-238 d8

(έκδ. του Burnet, J. Οξφόρδη: Clarendon Press, 1903, ανατ. 1968)

Ο Πλάτων στον διάλογο αυτό δίνει το σχήμα ενός «Επιταφίου λόγου» που άκουσε κάποτε από τον Σωκράτη να τον συντάσσει η Ασπασία ως ρητορική άσκηση με τη μέθοδο του αυτοσχεδιασμού και της αξιοποίησης χωρίων από τον «Επιτάφιο λόγο» του Περικλή.

Πολιτεία γὰρ τροφή ἀνθρώπων ἐστίν, καλή μὲν ἀγαθῶν, ἡ δὲ ἐναντία κακῶν. Ὡς οὖν ἐν καλῇ πολιτείᾳ ἐτρέφοντο οἱ πρόσθεν ἡμῶν, ἀναγκαῖον δηλῶσαι, δι' ἣν δὴ κάκεῖνοι ἀγαθοὶ καὶ οἱ νῦν εἰσιν, ὧν οἶδε τυγχάνουσιν ὄντες οἱ τετελευτηκότες. Ἡ γὰρ αὕτη πολιτεία καὶ τότε ἦν καὶ νῦν, ἀριστοκρατία, ἐν ἣ νῦν τε πολιτευόμεθα καὶ τὸν αἰεὶ χρόνον ἐξ ἐκείνου ὡς τὰ πολλά. Καλεῖ δὲ ὁ μὲν αὐτὴν δημοκρατίαν, ὁ δὲ ἄλλο, ὃ ἂν χαίρη, ἔστι δὲ τῇ ἀληθείᾳ μετ' εὐδοξίας πλήθους ἀριστοκρατία. Βασιλῆς μὲν γὰρ αἰεὶ ἡμῖν εἰσιν· οὗτοι δὲ τοτὲ μὲν ἐκ γένους, τοτὲ δὲ αἵρετοί· ἐγκρατές δὲ τῆς πόλεως τὰ πολλά τὸ πλῆθος, τὰς δὲ ἀρχὰς δίδωσι καὶ κράτος τοῖς αἰεὶ δόξασιν ἀρίστοις εἶναι, καὶ οὔτε ἀσθενεία οὔτε πενία οὔτ' ἀγνωσίᾳ πατέρων ἀπελήλαται οὐδείς οὐδὲ τοῖς ἐναντίοις τετίμηται, ὥσπερ ἐν ἄλλαις πόλεσιν, ἀλλὰ εἷς ὅρος, ὁ δόξας σοφὸς ἢ ἀγαθὸς εἶναι κρατεῖ καὶ ἄρχει.

οἱ τετελευτηκότες: οι νεκροί

ἡ εὐδοξία: η καλή φήμη, η υπόληψη

Βασιλῆς: Βασιλεῖς

τοτὲ μὲν ... τοτὲ δέ: άλλοτε μὲν ... άλλοτε δε

ἡ ἀγνωσία: η κοινωνική αφάνεια

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «*Πολιτεία γάρ τροφή ... πλήθους άριστοκρατία*».

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου:

<i>άνθρώπων:</i>	είναι	στο
<i>καλή:</i>	είναι	στο
<i>ό μόν:</i>	είναι	στο
<i>δημοκρατίαν:</i>	είναι	στο
<i>σοφός:</i>	είναι	στο
<i>εἶναι:</i>	είναι	στο

(μονάδες 6)

β. «*ὧν οἶδε τυγχάνουσιν ὄντες οἱ τετελευτηκότες*»: Στο παραπάνω απόσπασμα του αδίδακτου κειμένου να αναγνωρίσετε το είδος της υπογραμμισμένης μετοχής, αιτιολογώντας την απάντησή σας (μονάδες 2), και να γράψετε το υποκείμενό της (μονάδες 2).

Μονάδες 10